

KARTA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

NUMER ZESPOŁU

50

KATEGORIA

A

NAZWA ZESPOŁU

Katowice

PRZEKAZUJĄCY

KWK Katowice-Kleofas

WYKONAWCA SPISU

KWK Katowice

ROK PRZEKAZANIA

2001

MIJSCOWOŚĆ

Katowice

GMINA

Katowice

POWIAT

Katowice

WOJEWÓDZTWO

śląskie

REJON DOKONANEJ EKSPLOATACJI

Katowice

CHARAKTERYSTYKA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

ZAKRES CHRONOLOGICZNY

–

–

–

	DOK. TEKSTOWA	DOK. KARTOGRAFICZNA	SUMA
ILOŚĆ JEDNOSTEK	345	34	379
ILOŚĆ PODJEDNOSTEK	2195	783	2978
ILOŚĆ mb	–		
ILOŚĆ SKANÓW	–	4	4

ZAKRES POSIADANEJ DOKUMENTACJI

TEKST: dokumentacja prawna; dokumentacja pomiarowa; dokumentacja geologiczna; ochrona powierzchni; plan ruchu; inne.

KARTOGRAFIA: karty tytułowe; mapy: wyrobisk górniczych, powierzchni, geologiczne; inne.

Archiwum Państwowe w Katowicach, zesp. Kopalnia „Katowice” w Katowicach, sygn. 12/345/0, lata 1901–1945 [1950].

Archiwum Państwowe w Katowicach, zesp. Kopalnia Węgla Kamiennego „Katowice” w Katowicach, sygn. 12/408/0, lata 1945–1993.

RYS HISTORYCZNY

ZAKŁAD GÓRNICZY	Katowice	
METODA EKSPLOATACJI	podziemna	
PRZEDSIĘBIORCA	KWK Katowice-Kleofas	
NAZWA ZŁOŻA		
RODZAJ KOPALINY	węgiel kamienny	
NAZWA TG NAZWA	Katowice-Bogucice-Załęże	
OG	Bogucice	
ROZPOCZĘCIE EKSPLOATACJI	–	ZAKOŃCZENIE EKSPLOATACJI 30.07.1999
KONCESJA I WYGASZENIE	129/94 z dnia 22.08.1994 r. –	

Kopalnia „Katowice” („Ferdinand”, „Ferdynand”) prowadziła eksploatację w rejonie Katowic.

Kopalnia powstała w 1822 r. (z inicjatywy rotmistrza Ignaza Ferdinanda von Beyma) na terenie ordynacji myśłowickiej, należącej do hrabiego Stanisława Mieroszewskiego. W 1839 r. została kupiona (wraz z dobrami myśłowickimi Mieroszewskich) przez Franza i Marie von Wincklerów. W 1889 r. przeszła na własność Kattowitz AG für Bergbau und Eisenhüttenbetrieb, a w 1937 r. została przejęta przez Wspólnotę Interesów Górniczo Hutniczych. W okresie okupacji hitlerowskiej należała do przedsiębiorstwa Hermann Göring Werke. W 1945 r. weszła do Katowickiego ZPW. Wówczas zmieniono jej nazwę na „Katowice” (w latach 1953–1956 – „Stalinogród”). W 1993 r. kopalnię włączono do Katowickiego Holdingu Węglowego S.A., a w 1997 r. połączono ją z kopalnią „Kleofas”, zmieniając nazwę na „Katowice-Kleofas”.

W 1855 r. do kopalni przyłączono kopalnie i pola górnicze: „Pfarrfeld”, „Belle Alliance”, „Belle Alliance II”, „Arthur” i „Kattowitz”. W I połowie XIX w. w zakładzie funkcjonowały m.in. szyby „Benjamin” i „Bruno”. W latach 50. XIX w. oddano do eksploatacji szyby „Nottebohm” i „Gruszka” („Gwarek”), sięgające poziomu 100 m. W 1865 rozpoczęto głębinie szybu „Mauve” („Warszawa”) o głębokości 200 m. W roku 1883 szyb „Beniamin” został pogłębiony do 300 m. W latach 90. XIX w. szyby „Gruszka” i „Mauve” zostały pogłębione do 473 m. W tym okresie wybudowano szyby wentylacyjne „Bogucice”, „Ludwik” i „Henryk”. W 1952 szyb „Gwarek” pogłębiono do 630 m, a szyb „Południowy” – do 500 m. W 1970 r. rozpoczęto eksploatację z poziomu 630 m. W roku 1988 rozpoczęto głębinie szybu wydobywczego „Bartosz II” o głębokości 730 m. W 1999 r. rozpoczęto likwidację kopalni poprzez rozbiórkę większości obiektów. Po zakładzie pozostały następujące obiekty zabytkowe: wieża szybu „Warszawa II”, nadszybie szybu „Bartosz”, maszynownia szybu „Bartosz”, maszynownia szybu „Warszawa I”, łaźnia główna, łaźnia „Gwarek”, różnego rodzaju warsztaty i wieża ciśnień. Część zabytkowych obiektów zakładu należy obecnie do Muzeum Śląskiego.

Na obszarze górniczym kopalni eksploatowano pokłady 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 412, 416, 418, 501, 504, 506, 510 w strefie głębokościowej od kilku do ok. 755 m.

Maksymalną wielkość rocznej produkcji kopalnia osiągnęła w 1979 r.; wydobyto wówczas ok. 1,8 mln t węgla.

Bibliografia

1. Główny Instytut Górnictwa, <http://zapadliska.gig.eu/pl/content/kopalnie>, dostęp z dnia 2.09.2020 r.
2. Frużyński A., *Kopalnie węgla kamiennego w Polsce*, Łódź 2012.
3. Jaros J., *Słownik historyczny kopalń węgla na ziemiach polskich*, Katowice 1984.
4. *Kopalnia Węgla Kamiennego „Katowice”: 1823–1988*, oprac. H. Maroszek, Katowice 1988.